

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΚΕΝΩΣΗΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗΣ

Περιεχόμενα

Οδηγίες για την κατάρτιση Σχεδίου Εκκένωσης Κατασκήνωσης.....	2
Υπόδειγμα: Σχέδιο Εκκένωσης Κατασκηνωτικού Χώρου*	7
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	9
Σχέδιο Εκκένωσης Κατασκήνωσης.....	9
Σχέδιο εκκένωσης και απομάκρυνσης από την κατασκήνωση ατόμων με αναπηρία ή/και άλλες διαταραχές.....	10
Κατασκήνωση ή Διήμερο Ειδικών Ομάδων	14
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	15
Απλές οδηγίες εκκένωσης κατασκήνωσης.....	15
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	17
Ατομικό Σχέδιο Εκκένωσης Κατασκήνωσης	17

Οδηγίες για την κατάρτιση Σχεδίου Εκκένωσης Κατασκήνωσης

Πριν την Κατασκήνωση

- Επίσκεψη στο χώρο
- Καταγραφή διόδων διαφυγής
- Αντίγραφο χάρτη περιοχής (google maps)
- Μαρκάρισμα των διόδων διαφυγής και των σημείων συγκέντρωσης στο χάρτη
- Κατάρτιση Σχεδίου Εκκένωσης
- Εξασφάλιση εξοπλισμού πυροπροστασίας του κατασκηνωτικού χώρου
- Ενημέρωση τοπικών φορέων για την λειτουργία της Κατασκήνωσης
- Κατάθεση Σχεδίου Εκκένωσης στο Τμήμα Κατασκηνώσεων και στην Πυροσβεστική μετά την έγκριση από το Τμήμα.
- Λεπτομερής ενημέρωση των μελών του Αρχηγείου και καταμερισμός αρμοδιοτήτων
- Προγραμματισμός άσκησης εκκένωσης την 2η ημέρα της Κατασκήνωσης

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΚΕΝΩΣΗΣ

A. Κριτήρια επιλογής διαδρομής διαφυγής

1. Αντίθετα από την πορεία του συμβάντος,
2. Προς κατοικημένη περιοχή
3. Βατός & προσβάσιμος
4. Γνωστός εκ των προτέρων

B. Κριτήρια επιλογής σημείου συγκέντρωσης στην κατασκήνωση

1. Σε ανοιχτό χώρο π.χ. ιστός
2. Φέρνουν παροχή νερού
3. Δοχεία/κουβάδες/λεκάνες

Γ. Κριτήρια επιλογής σημείου συγκέντρωσης εκτός κατασκήνωσης

1. Ένα σημείο ανά δίοδο διαφυγής
2. Σε κατοικημένη περιοχή
3. Σε ανοιχτό χώρο (πχ στάδιο, πλατεία κτλ.)
4. Χωρίς ευάλωτες κατασκευές
5. Με παροχή νερού
6. Ισόγειος

Δ. Εξοπλισμός πυροπροστασίας Κατασκήνωσης

1. Πυροσβεστήρες ξηράς κόνεως
2. Κράνος

3. Μάσκα
4. Γάντια πυρίμαχα
5. Τσεκούρι
6. Φτυάρι
7. Κουβάδες με άμμο ή χώμα
8. Κουβάδες με νερό

Ε. Εξοπλισμός

Ο/Η Αρχηγός της Κατασκήνωσης:

- α. Φοράει αναγνωριστικό γιλέκο & σφυρίχτρα
- β. Παίρνει μαζί του:
 1. Έντυπο σχέδιο εκκένωσης κατασκήνωσης
 2. Το τηλέφωνό του
 3. Φορτιστή για το τηλέφωνό του ή powerbank
 4. Ντουντούκα (αν υπάρχει)
 5. Μάσκα οξυγόνου (αν υπάρχει)
 6. Φάκελο με τα ονόματα των κατασκηνωτών που βρίσκονται στο χώρο και πιστοποιητικά υγείας
 7. Walkie Talkie (ασύρματη επικοινωνία - αν υπάρχει)
 8. Σουγιάς

Οι Υπεύθυνοι:

1. Φαρμακείο
2. Πόσιμο νερό
3. Αντιπυρικές κουβέρτες
4. Ξηρά τροφή
5. Έντυπο σχέδιο εκκένωσης της κατασκήνωσης

ΣΤ. Ατομικός εξοπλισμός

1. Πετσέτα μεγάλη (βρεγμένη) ή αδιάβροχο
2. Κλειστά παπούτσια
3. Μακρύ παντελόνι

Σε μικρό σακίδιο:

1. Νερό
2. Υπνόσακος
3. Ξηρά τροφή
4. Μάσκα FFP3
5. Φακός

Ζ. Απαραίτητα τηλέφωνα

1. Πυροσβεστική

2. Δασαρχείο
3. Δήμος
4. Αστυνομία
5. Λιμενικό
6. Κέντρο Υγείας
7. Υπευθύνων χώρων συγκέντρωσης
8. Υπεύθυνου μέσου μεταφοράς
9. ΣΕΟ
10. Τμήματος Κατασκηνώσεων
11. Περιφερειακού Εφόρου
12. Τοπικών Εφόρων
13. Δικτύου Πολιτικής Προστασίας ΣΕΟ
14. Γονέων

Η. Κατάλληλος χρόνος εκκένωσης κατασκηνωτικού χώρου

Η/Ο υπαρχηγός λειτουργίας καθημερινά ενημερώνεται για τις καιρικές συνθήκες και το βαθμό επικινδυνότητας στην περιοχή.

Εκκενώνουμε την κατασκήνωση το συντομότερο δυνατό από τη στιγμή που θα αντιληφθούμε το συμβάν στην περιοχή ή σύμφωνα με τις οδηγίες των αρμοδίων αρχών.

Θ. Διαδικασία εκκένωσης κατασκηνωτικού χώρου

1. Η/Ο Αρχηγός συγκεντρώνει και ενημερώνει τα μέλη του Αρχηγείου
2. Δίνεται σήμα γνωστό και συμφωνημένο εκ των προτέρων με ντουντούκα ή σφυρίχτρα. Πχ: ΚΙΝΔΥΝΟΣ - ΚΙΝΔΥΝΟΣ – ΚΙΝΔΥΝΟΣ, ΑΜΕΣΗ ΕΚΚΕΝΩΣΗ ΧΩΡΟΥ ή 3 μακρά σφυρίγματα.
3. Κάθε μέλος του Αρχηγείου κατευθύνεται στο χώρο αρμοδιότητάς του:
 - α. Η/Ο Υπαρχηγός Προγράμματος επικοινωνεί για τα μέσα μεταφοράς (είναι εκ των προτέρων σε αναμονή) για την απομάκρυνση από το χώρο.
 - β. Η/Ο Υπαρχηγός Λειτουργίας επικοινωνεί για το χώρο συγκέντρωσης και διαμονής των κατασκηνωτών (έχουν προεπιλεγεί οι πιθανοί χώροι)
 - γ. Η/Ο Αρχηγός επικοινωνεί με τις αρμόδιες Αρχές, που θεωρεί πως έχουν προτεραιότητα σύμφωνα με την κατάσταση που επικρατεί, ενημερώνει για την εκκένωση της κατασκήνωσης και παίρνει οδηγίες.
 - δ. Η/Ο υπεύθυνος/ος μαγειρείου, σε περίπτωση πυρκαγιάς, αποσυνδέει τη φιάλη του γκαζιού και την καλύπτει με πολύ χώμα.
 - ε. Η/Ο υπεύθυνος/ος φαρμακείου παίρνει το φαρμακείο
 - στ. Η/Ο υπεύθυνος νερού κατευθύνεται στη βρύση και βρέχει με το λάστιχο το χώρο της Κατασκήνωσης, τη δίοδο διαφυγής και γεμίζει τους κουβάδες στο χώρο συγκέντρωσης.

- ζ. Η/Ο υπεύθυνη/ος πεντάδας/φωλιάς/ενωμοτίας/υπηρεσίας συγκεντρώνει τα παιδιά στο χώρο των σκηνών
4. Παιδιά και Αρχηγείο συγκεντρώνουν τον ατομικό τους εξοπλισμό και φορούν κατάλληλα ρούχα και παπούτσια (πετσέτες μεγάλη, νερό, υπνόσακος, ξηρά τροφή, κλειστά παπούτσια, μακρύ παντελόνι, αδιάβροχα - σε ατομικά σακίδια)
 5. Κατευθύνονται στο χώρο συγκέντρωσης εντός της Κατασκήνωσης (ιστός ή άλλος ανοικτός χώρος) και γίνεται καταμέτρηση παιδιών.
 6. Στο χώρο συγκέντρωσης βρέχουν όλοι τις πετσέτες τους από τους κουβάδες με το νερό.
 7. Κατά την εκκένωση προηγείται η/ο Υπαρχηγός Προγράμματος (που έχει κάνει την επικοινωνία με τα μέσα μεταφοράς). Η εκκένωση του χώρου γίνεται με ήρεμο βηματισμό και όχι τρέχοντας.
 8. Η/Ο υπεύθυνη/ος νερού παραμένει στο σημείο καταβρέχοντας μέχρι να έχουν βγει όλοι από το χώρο.
 9. Τελευταίος φεύγει η/ο Αρχηγός αφού έχει εξασφαλίσει ότι δεν λείπει κανείς.
 10. Γίνεται καταμέτρηση με την ονομαστική λίστα όλων των κατασκηνωτών και σε μονή γραμμή ακολουθούν τη δίοδο διαφυγής μέχρι να φτάσουν στα μέσα μεταφοράς ή στο σημείο συγκέντρωσης-διαμονής.
 11. Όταν φτάσουν στο σημείο συγκέντρωσης-διαμονής γίνεται ξανά καταμέτρηση και η/ο Αρχηγός ενημερώνει τα κλιμάκια του ΣΕΟ και τους γονείς.
 12. Μετά την έξοδο δεν επιστρέφει στο χώρο της κατασκήνωσης κανείς, παρά μόνο, μετά το πέρας του συμβάντος, ο/η Αρχηγός με 2 μέλη του Αρχηγείου, για έλεγχο ασφάλειας του χώρου και πιθανή επιστροφή εφόσον το επιτρέψουν οι αρμόδιες Αρχές.

I. Σε περίπτωση πυρκαγιάς εντός του κατασκηνωτικού χώρου

1. Ξεκινάει η διαδικασία εκκένωσης
2. Η/Ο υπεύθυνη/ος μαγειρείου κόβει το σωλήνα της φιάλης γκαζιού και την καλύπτει με πολύ χώμα.
3. Ειδοποιείται η Πυροσβεστική υπηρεσία και οι αρμόδιες αρχές
4. Γίνεται χρήση πυροσβεστήρα και νερού με λάστιχο και κουβάδες από την/τον υπεύθυνη/ο νερού για μικρής έκτασης φωτιά.
5. Επιστρέφουν οι κατασκηνωτές στον χώρο μόνο όταν θα είναι ασφαλής μετά από οδηγίες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και των αρμόδιων αρχών.

ΙΑ. Χάρτης περιοχής και περιγραφή της οπτικής απεικόνισης

Στο σχέδιο εκκένωσης επισυνάπτεται ο χάρτης της περιοχής, όπου μαρκάρονται οι δίοδοι διαφυγής, τα σημεία συγκέντρωσης και ο κατασκηνωτικός χώρος, με την περιγραφή του.

Παράδειγμα χάρτη – περιγραφής

Ο κατασκηνωτικός χώρος βρίσκεται σε πευκόφυτη περιοχή 50μ. από την παραλία και 1,5 χλμ Νοτιοδυτικά από το κοντινότερο χωριό (όνομα χωριού). Εντοπίστηκαν τα εξής σημεία διαφυγής ανάλογα με τον κίνδυνο:

Σημείο Διαφυγής/Συγκέντρωσης Α (Γήπεδο): Σε πολύ κοντινή απόσταση από την κατασκήνωση (30 μέτρα) βρίσκεται ανοιχτό γήπεδο δίπλα στην θάλασσα. Ο χώρος είναι προσβάσιμος για τα μέσα μεταφοράς.

Σημείο Διαφυγής/Συγκέντρωσης Β (Πλατεία χωριού – όνομα): Η πλατεία του χωριού βρίσκεται βορειοανατολικά σε απόσταση 1,5 χλμ. από την κατασκήνωση και η διαδρομή είναι ομαλή. Εκτιμώμενος χρόνος πορείας 20 λεπτά. Ο χώρος είναι προσβάσιμος για τα μέσα μεταφοράς.

Σημείο Διαφυγής/Συγκέντρωσης Γ (Ανοιχτός χώρος δίπλα στον παράδρομο της εθνικής οδού): Το σημείο βρίσκεται νοτιοανατολικά/ανατολικά της κατασκήνωσης σε απόσταση 1,5 χλμ. και η διαδρομή είναι ομαλή. Εκτιμώμενος χρόνος πορείας 15 λεπτά. Ο χώρος είναι προσβάσιμος για τα μέσα μεταφοράς.

ΙΑ. Αξιολόγηση/ανατροφοδότηση

Μετά την άσκηση εκκένωσης και μετά το έκτακτο συμβάν.

Υπόδειγμα: Σχέδιο Εκκένωσης Κατασκηνωτικού Χώρου*

Κατασκήνωση Κλάδου		Ημερομηνία:.....	
Τόπος.....			
Αρχηγός:		τηλ. επικοινωνίας:	
Ενέργειες/Υπευθυνότητες	Στοιχεία	Παρατηρήσεις	Σχόλια
Σήμα εκκένωσης χώρου	Από ποιόν	Περιγράφεται το σήμα π.χ. ρυθμός σφυρίχτρας, μήνυμα με ντουντούκα	
Υπαρχηγός Προγράμματος	Όνομα & τηλ	Τηλ μέσου μεταφοράς,	προηγείται της εκκένωσης
Υπαρχηγός Λειτουργίας	Όνομα & τηλ	Τηλ. υπεύθυνου χώρου συγκέντρωσης & διαμονής	
Αρχηγός	Όνομα & τηλ	Τηλέφωνα αρμόδιων αρχών Αρμοδιότητα- επώνυμο-τηλέφωνο 1. πχ πυροσβεστικής 2. πχ Αστυνομίας 3. πχ. Κέντρο Υγείας 4. πχ. Δήμος 5. 6. 7. 8. 9. κοκ	
Υπεύθυνη/ος μαγειρείου	Όνομα & τηλ	Ασφάλεια φιάλης	
Υπεύθυνη/ος φαρμακείου	Όνομα & τηλ	Φαρμακείο	
Υπεύθυνη/ος νερού	Όνομα & τηλ	Βρέχει το χώρο & γεμίζει κουβάδες	
Υπεύθυνοι πεντάδας/φωλιάς/υπηρεσίας	Ονόματα & τηλ 1. 2. 3. 4. 5.	Συγκεντρώνουν τα παιδιά και μαζεύουν ατομικό εξοπλισμό.	
Χώρος συγκέντρωσης εντός της κατασκήνωσης	Σημείο π.χ. ιστός		
Δίοδοι διαφυγής	1. Κατεύθυνση 2. Κατεύθυνση	Περιγράφονται οι δίοδοι με κατεύθυνση	

	3.	πχ ΒΔ ή οδός προς χ σημείο/περιοχή κτλ, δυσκολίες, χρόνος προσπέλασης & μαρκάρονται στο χάρτη	
	4.		
Χώροι συγκέντρωσης	1.Χώρος	Καταγράφονται οι χώροι συγκέντρωσης και μαρκάρονται στο χάρτη (ονομασία ή και στίγμα/συντεταγμένες)	
	2.Χώρος		
	3.Χώρος		
Ατομικός εξοπλισμός	Παιδιά & Στελέχη	Πχ πετσέτα, παπούτσια κτλ	
Εξοπλισμός	Στελέχη/Υπεύθυνοι	πχ τσεκούρι, μπουκάλια νερό, φαρμακείο	
Εξοπλισμός	Αρχηγός	Σφυρίχτρα, γιλέκο, τηλέφωνα Τ.Τ., γονέων κτλ	
Άσκηση	Ορισμός ημερομηνίας και ώρας	Σχόλια/παρατηρήσεις	
Επισύναψη χάρτη με σημεία			

* Συμπληρώνεται όσο πιο λεπτομερώς γίνεται με βάση το σχέδιο εκκένωσης κάθε κατασκήνωσης και κατατίθεται στο Τμήμα Κατασκηνώσεων και στις Αρμόδιες Αρχές (Πυροσβεστική κτλ). Μοιράζεται στους υπεύθυνους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σχέδιο Εκκένωσης Κατασκήνωσης

Κατασκήνωση Κλάδου		Ημερομηνία:.....	
Τόπος.....			
Αρχηγός:		τηλ. επικοινωνίας:	
Ενέργειες/Υπευθυνότητες	Στοιχεία	Παρατηρήσεις	Σχόλια
Σήμα εκκένωσης χώρου			
Υπαρχηγός Προγράμματος			
Υπαρχηγός Λειτουργίας			
Αρχηγός			
Υπεύθυνη/ος μαγειρείου			
Υπεύθυνη/ος φαρμακείου			
Υπεύθυνη/ος νερού			
Υπεύθυνοι πεντάδας/φωλιάς/υπηρεσίας			
Χώρος συγκέντρωσης εντός της κατασκήνωσης			
Δίοδοι διαφυγής			
Χώροι συγκέντρωσης			
Ατομικός εξοπλισμός			
Εξοπλισμός			
Εξοπλισμός			
Άσκηση			
Επισύναψη χάρτη με σημεία			

Σχέδιο εκκένωσης και απομάκρυνσης από την κατασκήνωση ατόμων με αναπηρία ή/και άλλες διαταραχές

Στα πλαίσια των πρωτοβουλιών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WHO), το 2001 δημιουργήθηκε το “Διεθνές πρότυπο Ταξινόμησης της Λειτουργικότητας, της Αναπηρίας και της Υγείας” (International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF)), με σκοπό την περιγραφή και την μέτρηση της υγείας και της αναπηρίας. Σύμφωνα με αυτό το πρότυπο, ο όρος αναπηρία αναφέρεται σε μια ευρύτερη έννοια και συμπεριλαμβάνει διαφορετικούς τύπους δυσχερειών. Πιο συγκεκριμένα, οι αναπηρίες μπορεί να είναι σωματικές, γνωστικές, πνευματικές, ψυχικές, ή και συνδυασμός των ανωτέρω, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται περιορισμοί ως προς την αλληλεπίδραση των ατόμων με αναπηρία, με τα υπόλοιπα μέλη της κοινωνίας. Η Διεθνής Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία προχωρά παραπέρα και τονίζει τη σημασία του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επισημαίνει την ευθύνη της κοινωνίας να υποστηρίξει την ένταξη των ατόμων με αναπηρία. Τα άτομα αυτά έχουν ηθικό δικαίωμα στη βοήθεια από την υπόλοιπη κοινωνία που τους επιτρέπει να ζήσουν τη ζωή τους όσο το δυνατόν πληρέστερα και με αξιοπρέπεια.

Φυσικές ή Ανθρωπογενείς Καταστροφές και Άτομα με Αναπηρία

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO), οι καταστροφές και οι έκτακτες ανάγκες ορίζονται ως κάτωθι: “Οι καταστροφές είναι γεγονότα που συμβαίνουν όταν ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων εκτίθεται σε κινδύνους στους οποίους είναι ευάλωτοι, με αποτέλεσμα τον τραυματισμό ή την απώλεια ζωής, που συνήθως συνδυάζονται με απώλειες σε ιδιοκτησίες και αγαθά προς το ζην” και “Οι έκτακτες ή επείγουσες καταστάσεις είναι καταστάσεις που προκύπτουν από τις καταστροφές, όπου η ικανότητα της κοινωνίας η οποία υπέστη τις συνέπειες της καταστροφής έχει επηρεαστεί τόσο, έτσι ώστε να απαιτείται η άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση, προκειμένου να εμποδιστούν περαιτέρω απώλειες ζωής και αγαθών”. Γενικά, οι φυσικές ή οι ανθρωπογενείς καταστροφές δημιουργούν μεγαλύτερη επικινδυνότητα για τα άτομα με αναπηρία. Συγκεκριμένα, έχει καταγραφεί ότι το ποσοστό θανάτων για τα άτομα με αναπηρία μπορεί να αυξηθεί από δύο έως τέσσερις φορές περισσότερο σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό, σε πολλές περιπτώσεις καταστροφών.

1. Εκκένωση από άτομα με κινητική αναπηρία

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τόσο οι χρήστες αναπηρικού αμαξιδίου όσο και άτομα με “κρυφές ή αόρατες βλάβες”, π.χ. κάποιος που αντιμετωπίζει αναπνευστικά προβλήματα, όπως άσθμα, κ.ά. Γενικά αυτά τα άτομα μπορούν να αξιοποιήσουν όλα τα στοιχεία του συστήματος εξόδου κατά τη διάρκεια της εκκένωσης, αλλά παρόλα

αυτά μπορεί να αντιμετωπίζουν δυσκολίες, όπως με την αναπνοή τους, μπορεί να εμφανίσουν ζαλάδα, αδιαθεσία, ή να έχουν προβλήματα συγκέντρωσης, με αποτέλεσμα να εμποδίζεται μια ασφαλής εκκένωση. Αξίζει να σημειωθεί, πως τα άτομα αυτά χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να εκκενώσουν το χώρο, με ό,τι προβλήματα συνεπάγεται αυτό, ειδικά όταν υπάρχει πυκνός καπνός, ενώ πιθανά να απαιτούνται κάποια διαλείμματα για ξεκούραση κατά την εκκένωση. Στην ίδια κατηγορία ανήκουν και τα άτομα με προβλήματα στα άνω ή κάτω άκρα, π.χ. όσοι χρησιμοποιούν πατερίτσες, τεχνητά μέλη, ή ορθοπεδικά παπούτσια κ.ά.

2. Εκκένωση από Άτομα με μερική ή ολική Τύφλωση

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν, τόσο οι αμβλύωπες όσο και τα άτομα με μερική ή ολική τύφλωση. Ως προς το σήμα ειδοποίησης έκτακτης ανάγκης υπάρχουν κάποιοι περιορισμοί, όπως για παράδειγμα το ότι ενώ μπορούν να ακούσουν τους συναγερμούς και τις ανακοινώσεις που προειδοποιούν για τον κίνδυνο δεν μπορούν να δουν το τι συμβαίνει κατά την διαδικασία προετοιμασίας. Συνεπώς χρειάζονται σαφείς οδηγίες και περιγραφή της κατάστασης.

3. Εκκένωση από Άτομα με μερική ή ολική Κώφωση

Γενικά, τα άτομα με βλάβες ακοής μπορούν να αξιοποιήσουν όλες τις σημάνσεις διαφυγής ενός χώρου. Παρόλα αυτά, υπάρχουν περιορισμοί σε σχέση με το σήμα ειδοποίησης έκτακτης ανάγκης, όπως για παράδειγμα το γεγονός ότι δεν μπορούν να ακούσουν συναγερμούς ή ανακοινώσεις που προειδοποιούν για ένα κίνδυνο και την ανάγκη για εκκένωση. Στην περίπτωση αυτή, η χρήση ειδικών οπτικών σημάτων, όπως λάμπες που αναβοσβήνουν με κάποια συχνότητα, θα μπορούσε να αξιολογηθεί ως στάνταρτ εξοπλισμός πυροπροστασίας. Παρόλα αυτά, οι ειδικές λάμπες θα πρέπει να σημειωθεί ότι μπορεί να έχουν επιπτώσεις σε άτομα που πάσχουν από επιληψία, γι' αυτό οι συχνότητες που θεωρούνται συνήθως ασφαλείς είναι μεταξύ 2 και 4 hertz. Θα πρέπει παρόλα αυτά να σημειωθεί, ότι τα οπτικά σήματα να μην ειδοποιούν για ένα συμβάν πυρκαγιάς, αλλά δεν μπορούν να κατευθύνουν βαρήκοους ή κωφούς ανθρώπους στο σημείο εκκένωσης. Επιπλέον, ένα άτομο με βλάβη ακοής πιθανότατα να αντιμετωπίσει δυσκολίες επικοινωνίας με τα υπόλοιπα άτομα σε μια έκτακτη κατάσταση, δεδομένου ότι μπορεί να είναι πολύ δύσκολο να διαβάσει τα χείλη τους, λόγω πυκνού καπνού ή ανελλιπούς φωτισμού ή και άγχους και σύγχυσης.

4. Εκκένωση από Άτομα με διαταραχές Ομιλίας

Γενικά, για τα άτομα με διαταραχές ομιλίας δεν υπάρχουν κάποιες ειδικές απαιτήσεις ως προς το σήμα ειδοποίησης έκτακτης ανάγκης. Μπορούν να ακούσουν τους στάνταρ συναγερμούς και τις ανακοινώσεις, μπορούν να δουν τα οπτικά σήματα που ειδοποιούν για μια έκτακτη κατάσταση και την ανάγκη για εκκένωση. Επίσης, από τη στιγμή που ενημερωθούν για την έκτακτη κατάσταση μπορούν να διαβάσουν και να ακολουθήσουν όλα τα σήματα διαφυγής και τη διαδικασία εκκένωσης. Ωστόσο, μπορεί να υπάρξει δυσκολία στην επικοινωνία των αναγκών τους και αυξημένο άγχος.

5. Εκκένωση από Άτομα με Νοητική Αναπηρία

Σε γενικές γραμμές τα άτομα με νοητική αναπηρία μπορεί να μην είναι σε θέση να καταλάβουν ένα σήμα προειδοποίησης π.χ. ένα συναγερμό, ένα κουδούνι, ή ένα φως που αναβοσβήνει. Επιπλέον, τέτοιου είδους σήματα μπορεί να τους προκαλέσουν στρες και σύγχυση. Ως αποτέλεσμα, η νοητική αναπηρία εμποδίζει ένα άτομο να αξιοποιήσει τα σήματα διαφυγής για ασφαλή εκκένωση. Σε σχετικές περιπτώσεις, είναι απαραίτητη η ύπαρξη ενός πλάνου προετοιμασίας αυτών των ατόμων, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν μια ενδεχόμενη έκτακτη κατάσταση. Το πλάνο αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τα παρακάτω μέτρα

- Να τους διατίθεται ένα φυλλάδιο ή βιβλίο που να περιγράφει τη διαδικασία της εκκένωσης σε γλώσσα εύκολη και κατανοητή, π.χ. με χρήση εικόνων, συμβόλων και κειμένου (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι).
- Να χρησιμοποιούνται κωδικοποιημένα χρώματα για τις εξόδους κινδύνου
- Να υποστηρίζεται το λεγόμενο “Σύστημα των φίλων”, όπου οι “φίλοι” λειτουργούν μαζί σαν ομάδα ώστε να μπορεί να βοηθάει ο ένας τον άλλο σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης
- Να υπάρχει ένα άτομο «βοηθός»

Συνήθως, ένα άτομο με νοητική αναπηρία χρειάζεται για την υποστήριξή του κάποιον, ο οποίος θα πρέπει να του γνωστοποιήσει ότι υπάρχει έκτακτη κατάσταση, καθώς και ανάγκη εκκένωσης, ενώ θα πρέπει να μπορεί να το καθοδηγήσει σε ασφαλές μέρος, ακολουθώντας τα σήματα διαφυγής και το σχέδιο εκκένωσης και απομάκρυνσης.

6. Εκκένωση από άτομα με αυτισμό και άλλες αναπτυξιακές διαταραχές

Τα άτομα με αυτισμό ή άλλες αναπτυξιακές διαταραχές βιώνουν αυξημένο στρες και άγχος σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης με αποτέλεσμα να υπάρχουν δυσκολίες στην προσαρμογή και την επικοινωνία και να υπάρχει αυξημένος κίνδυνος για εκδήλωση κάποιας κρίσης (επιθετική συμπεριφορά, κλείδωμα, φωνές, φόβος, αποδιοργάνωση, άρνηση, στερεοτυπίες κτλ). Χρειάζονται για την υποστήριξή τους κάποιον, ο οποίος θα πρέπει να τους γνωστοποιήσει ότι υπάρχει έκτακτη κατάσταση, καθώς και ανάγκη εκκένωσης, ενώ θα πρέπει να μπορεί να τους καθοδηγήσει σε ασφαλές μέρος, ακολουθώντας τα σήματα διαφυγής και το σχέδιο εκκένωσης και απομάκρυνσης. Τα άτομα με αυτισμό μπορούν να ακούσουν το σήμα ειδοποίησης έκτακτης ανάγκης, ωστόσο αυτό μπορεί να περάσει απαρατήρητο ή να πυροδοτήσει κάποια κρίση. Θα πρέπει να υπάρχει γνωστοποίηση του σχεδίου εκκένωσης με απλές οδηγίες και εικόνες όπως στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι, ώστε να είναι προετοιμασμένα.

7. Εκκένωση από άτομα σε κατάσταση πανικού

Οποιοδήποτε άτομο, οποιασδήποτε ηλικίας με ή χωρίς αναπηρία, διαταραχή ή σωματική και ψυχική νόσο, μπορεί να εκδηλώσει πανικό σε περίπτωση που βρεθεί σε μια έκτακτη ανάγκη. Θα πρέπει να δίνονται σαφείς οδηγίες με λίγα και απλά λόγια και καθησυχαστική φωνή. Τα άτομα σε πανικό χρειάζονται ένα άτομο που θα βρίσκεται

συνεχώς μαζί τους και θα αναλάβει να τα καθοδηγήσει σε ασφαλές σημείο μαζί με την υπόλοιπη ομάδα.

Γενικές Οδηγίες για άτομα με αναπηρία ή άλλες διαταραχές

- Ενημερωνόμαστε πριν την κατασκήνωση για τα παιδιά ή στελέχη με αναπηρίες ή άλλες διαταραχές (π.χ κρίσεις πανικού, δαλτονισμό, εμφανείς ή κρυφές αναπηρίες, διαταραχές, κρίσεις άγχους, ψυχικές ασθένειες κτλ).
- Ενημερωνόμαστε για τη συμπτωματολογία και τις πιθανές κρίσεις από τους γονείς ή και άλλες πηγές.
- Φροντίζουμε τα μονοπάτια διαφυγής να είναι προσβάσιμα ανάλογα με την περίπτωση.
- Καταρτίζουμε «Ατομικό Σχέδιο Εκκένωσης Κατασκήνωσης» (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II)
- Ορίζουμε ένα άτομο «βοηθό» για το παιδί με αναπηρία ή άλλες διαταραχές που θα βρίσκεται συνεχώς μαζί του. Σε περίπτωση που δεν επαρκούν τα στελέχη αξιοποιούμε το σύστημα των «φύλων».
- Τα άτομα με αναπηρίες ή και άλλες διαταραχές εκκενώνουν πάντα **πρώτα** στη σειρά την κατασκήνωση.
- Δεν βάζουμε στην ίδια ομάδα παραπάνω από ένα άτομο με δυσκολίες.
- Φροντίζουμε εκτός από το φαρμακείο της ομάδας να συμπεριληφθεί και η ατομική νοσηλεία κάθε παιδιού σε περίπτωση που υπάρχει, την οποία φέρει μαζί του το στέλεχος «βοηθός» ή ο νοσηλευτής ή Σαμαρείτης αν υπάρχει.
- Φροντίζουμε να είναι ενήμερα όλα τα στελέχη της κατασκήνωσης για τις δυσκολίες και το Ατομικό Σχέδιο Εκκένωσης Κατασκήνωσης του ατόμου με αναπηρία ή άλλες διαταραχές.
- Φροντίζουμε το Ατομικό Σχέδιο Εκκένωσης Κατασκήνωσης να είναι εκτυπωμένο και να βρίσκεται στο φάκελο με τα απαραίτητα έγγραφα που πρέπει να έχει μαζί του/της ο/η αρχηγός.
- Φροντίζουμε να είναι εκτυπωμένες οι απλές οδηγίες εκκένωσης κατασκήνωσης (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I) για κάθε περίπτωση πανικού που μπορεί να προκύψει κατά τη διάρκεια της εκκένωσης.
- Φροντίζουμε να γίνει άσκηση εκκένωσης κατασκήνωσης περισσότερες από μία φορές.
- Αφού έχουν μαζευτεί όλες οι ομάδες με τα υπεύθυνα Στελέχη στο σημείο συνάντησης προσπαθούμε να αναγνωρίσουμε πιθανή κρίση.
- Φροντίζουμε να ηρεμήσουμε το παιδί με αναπηρία σε ένα σημείο λίγο πιο ήρεμο μακριά από την ομάδα.

Κατασκήνωση ή Διήμερο Ειδικών Ομάδων

Για την εκκένωση της κατασκήνωσης ισχύει το ίδιο «Σχέδιο Εκκένωσης Κατασκήνωσης» με όλες τις κατασκηνώσεις. Ειδικότερα δίνουμε έμφαση:

- Στην προσβασιμότητα των μονοπατιών που οδηγούν στο σημείο εκκένωσης
- Στα μέσα/οχήματα που χρειάζονται για την απομάκρυνση από την κατασκήνωση
- Στην νοσηλεία (φαρμακευτική αγωγή) του κάθε ατόμου
- Στην λεπτομερή καταγραφή των «Ατομικών Σχεδίων Εκκένωσης Κατασκήνωσης»
- Στην αξιοποίηση του συστήματος των «φίλων»

Ακολουθούνται τα εξής βήματα:

- 1) Καταρτίζεται «Σχέδιο Εκκένωσης Κατασκήνωσης» και «Ατομικά Σχέδια Εκκένωσης Κατασκήνωσης» όπου χρειάζεται.
- 2) Ορίζονται υπεύθυνα Στελέχη των ενωμοτιών ανάλογα των υπηρεσιών που έχουν οι ομάδες. Στην καθημερινότητα τους δουλεύει η ίδια ομάδα την ίδια υπηρεσία καθόλη τη διάρκεια της κατασκήνωσης (δεν υπάρχει rotation στις υπηρεσίες), είναι θέμα ρουτίνας και δεν φέρνει σύγχυση.
- 3) Προσπαθούμε να ανιχνεύσουμε πιθανή κρίση. Παίρνουμε τα παιδιά σε ένα άλλο σημείο και προσπαθούμε να το ηρεμήσουμε
- 4) Ένα Στέλεχος αναλαμβάνει τις νοσηλείες και τον κατάλογο με τις λεπτομέρειες.
- 5) Κάθε υπεύθυνος/η ομάδας έχει σακίδιο έκτακτης ανάγκης με νερό, ξηρά τροφή, χαρτί υγείας/χαρτοπετσέτες.
- 6) Ανά ομάδα σε στοίχιση εκκενώνουν το χώρο.
- 7)

Η κατάρτιση του παρόντος βασίστηκε στην έκδοση: Κάρμα, Σ., Κακαλιάγκου, Ο., Μπούκης, Ι., Πέλλη, Ε., Χάλαρης, Μ. & Σταθερόπουλος, Μ. (2016). Σχέδια Εκκένωσης Κρίσιμων Υποδομών σε περίπτωση Σεισμού ή Πυρκαγιάς για Άτομα με Αναπηρία.

Συμβούλιο της Ευρώπης
Conseil de l' Europe

Ευρωπαϊκό Κέντρο
Δασικών Πυρκαγιών

Υπό την Αιγίδα της Γενικής
Γραμματείας Πολιτικής
Προστασίας

Και στο “Ατομικό Σχέδιο Εκκένωσης Έκτακτης Ανάγκης” (Personal Emergency Evacuation Plan (PEEP)) για άτομα με αναπηρία, το οποίο έχει προταθεί από την Εθνική Υπηρεσία Προστασίας για Πυρκαγιές, ΗΠΑ (NFPA, DARAC, Emergency Evacuation Planning Guide for People with Disabilities, June 2016)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Απλές οδηγίες εκκένωσης κατασκήνωσης

1. Ακούω σφυρίχτρα 3 φορές

2. Φτιάχνω το σακίδιο μου

Νερό, υπνόσακος, ξηρά τροφή, μάσκα, φακός

3. Φοράω

Μακρύ παντελόνι, κλειστά παπούτσια, πετσέτα μεγάλη ή αδιάβροχο

4. Πηγαίνω στο σημείο συγκέντρωσης

5. Βρέχω την πετσέτα μου

6. Μπαίνω σε σειρά και ακολουθώ την ομάδα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Ατομικό Σχέδιο Εκκένωσης Κατασκήνωσης

Όνομα:.....

Ημ/Γεν:.....

Τηλέφωνα έκτακτης ανάγκης:.....

Email επικοινωνίας:.....

Αναπηρία ή διαταραχή ή ασθένεια:.....

Αναλυτικές πληροφορίες (συμπεριφορές, δυσκολίες, κρίσεις κτλ)

.....
.....
.....
.....

Φαρμακευτική αγωγή (σε περίπτωση που υπάρχει).....

.....

Τοπικό

Τμήμα/Αρχηγός:.....

Στέλεχος «βοηθός» (όνομα & τηλέφωνο):.....

Σήμα έκτακτης ανάγκης. Προσδιορίστε:

Δίοδος διαφυγής. Προσδιορίστε:

.....

Όχημα διαφυγής σε περίπτωση ανάγκης. Προσδιορίστε:.....

.....

Χρήση άλλων μέσων ή εποπτικού υλικού (σήμανση, οδηγίες, κτλ).

Προσδιορίστε:.....

.....

Προσδιορίστε:.....

Τελική αναφορά (μετά την άσκηση εκκένωσης ή και μετά το συμβάν)

[illegible]

Για περισσότερες πληροφορίες ή και διευκρινήσεις μπορείτε να επικοινωνήσετε με:

Το Δίκτυο Πολιτικής Προστασίας ΣΕΟ diktioesoetimos@seo.gr

Την Επιτροπή Ειδικών Ομάδων ΑμεΑ eidikesomadesamea@seo.gr

Το Τμήμα Κατασκηνώσεων camp@seo.gr